

ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Ф. РАКОЦІ ІІ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
для вступників на навчання
за освітнім ступенем «Магістр»**

Берегово 2019

Вступ

Вступний іспит з фахових дисциплін за ОС «Магістр» – це форма контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу, визначеного програмами навчальних дисциплін.

Програма вступних випробувань з педагогіки та психології передбачена для абітурієнтів, які мають намір вступати до Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II на навчання за ОС «Магістр».

Дана програма містить інформацію для абітурієнтів, щодо вступних іспитів з нижче наведеного переліку фахових дисциплін:

- Історія педагогіки;
- Дидактика;
- Соціологія виховання;
- Теорія виховання;
- Загальна психологія;
- Вікова та педагогічна психологія.

Порядок проведення вступного іспиту

Форма проведення вступного іспиту – письмова (у формі тестових завдань).

Програма вступного випробування ухвалюється на засіданні кафедри і затверджується проректором по навчальній роботі.

Вступний іспит проводиться за тестовими варіантами, які затверджуються не пізніше як за місяць до початку вступного іспиту. Тестові завдання, що виносяться на іспит, не повинні виходити за межі програми.

Вступний іспит приймає екзаменаційна комісія (ЕК), члени якої затверджуються наказом ректора.

Оцінювання рівня виконаних тестових завдань виконується на основі наведеної шкали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

A nemzetközi és nemzeti osztályozás skálája

Сума балів за всі види навчальної діяльності Az összpontszám az összes tanulmányi teljesítmény	Оцінка ECTS Osztályzat az ECTS szerint	Оцінка за національною шкалою Osztályzat a hazai skála alapján
		для екзамену

alapján		
90-100	A	відмінно / jeles
82-89	B	добре / jó
75-81	C	
64-74	D	задовільно / elégséges
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно / elégtelen
0-34	F	незадовільно / elégtelen

Тематика вступних іспитів та список літератури для вивчення дисциплін наведені нижче.

ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

1. Поняття про педагогіку як науку. Основні етапи розвитку педагогіки. Предмет і завдання педагогіки. Педагогічна наука і педагогічна практика. Основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук. Філософські основи педагогіки. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Аксіологічний підхід до вивчення педагогічних явищ. Педагогічні цінності. Основні завдання педагогіки.
2. Основні категорії педагогічної науки. Виховання у соціальному, широкому і вузькому педагогічному смислі. Навчання, освіта, розвиток, формування, педагогічний процес та ін. поняття педагогіки.
3. Поняття про мету виховання. Умови і фактори визначення мети виховання. Зародження та розвиток ідеї про всебічний розвиток особистості. Мета виховання в сучасній педагогіці. Освіта як найважливіша ланка реалізації мети виховання. Основні тенденції розвитку освіти.
4. Сучасна система освіти України, її мета, структура, принципи побудови. Основні документи, що регламентують освіту в Україні. Типи навчально-виховних закладів України. Актуальні проблеми в освіті.

ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

1. Історія педагогіки, як науки. Виникнення науки. Джерела історії педагогіки. Виникнення освіти і виховання в світовій суспільній цивілізації.
2. Школа, педагогічна думка у Стародавньому світі. Своєрідність організації, змісту і методів виховання в стародавніх державах

(Месопотамія. Єгипет. Індія. Китай). Спартанська та Афінська системи виховання. Сімейне і суспільне виховання в стародавньому Римі. Давньогрецькі філософи про виховання й освіту. Думки грецьких філософів про методи та зміст виховання: Сократ, Платон, Аристотель.

3. Загальна характеристика епохи Середньовіччя. Образ людини у християнстві. Система середньовічних шкіл. Система лицарського виховання. Виникнення перших університетів у Західній Європі та організація навчання. Педагогічна культура епохи Відродження. Класичний гуманізм епохи у розвитку теорії та практики виховання. Монастирські, парафіяльні і соборні школи. Система лицарського виховання. Розвиток системи освіти в Угорщині.

4. Педагогічні думки епохи відродження і реформації. Реформація та контрреформація. Ідеї Лютера та Калвіна. Зміст та методи фізичного, морального і розумового виховання. Завдання виховання. Організація виховання. Дж. Локк про виховання джентльмена. Погляди Локка на гру. іграшку, виховання дітей з раннього віку. Вплив ідей Локка на розвиток педагогічної думки. Теоретичні засади педагогіки Я. А. Коменського. Жан-Жак Руссо про виховання і освіту.

5. Західноєвропейська педагогіка першої половини XIX ст. Методики навчання Й. Гербарта. Вплив Позитивізму. А.Комте. Педагогіка позитивізму Г.Спенсер. Загальні тенденції світової педагогіки кінця XIX. Педагогіка Мілда і Трапа. Розвиток і поширення педагогіки гербартианства.

6. Реформаторська педагогіка (педагогіка вільного виховання, педагогіка особистості, експериментальна педагогіка). Прагматична педагогіка Д. Дьюї. Гуманістичні засади освіти й виховання. Рух нового виховання (М.Монтессорі).

7. Школи XIX-XX ст. у європейських країнах Німеччина, Англія, Франція та США. Школи "нового" виховання. Вальдорфська-школа. Концепції С. Френе. Новаторські ідеї у системи навчання та виховання російської та радянської педагогіки.

8. Культура епохи Середньовіччя та Відродження в угорських школах. Вплив гуманізму.

9. Реформація та контрреформація в Угорщині. Вплив Реформації на процеси розвитку освіти та виховання. Контрреформація і її суть.

10. Роль єзуїтів. Діяльність Пазмань Петера. Творець угорської енциклопедії: Опацої Черє Янош.

ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

1. Поняття про педагогіку. Завдання педагогіки. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Теорії. Структура закладів освіти та правозахисту. Багаторівнева система.

2. Формування особистості: соціалізація, виховання, освіта. Процес розвитку теорії педагогіки. Педагогічні передумови становлення педагогіки ненасильства (дресирування, суворе, хибне виховання, маніпуляції, фанатичне виховання)
3. Процес виховання. Суть процесу виховання. Виховання та навколишнє середовище. Роль виховання в суспільному та особистісному житті.
4. Розумове виховання. Навички та їх розкриття. Розумові навички. Формування і вдосконалення рухових навичок. Значення фізичного виховання у розвитку молодших школярів. Фізичне та екологічне виховання. Виховання здорового способу життя та культури навколишнього середовища. Завдання та інструменти виховання здорового способу життя. Моральне виховання. Формування моральної свідомості дитини.
5. Естетичне виховання. Естетичні цінності. Екологічне виховання. Підготовка молоді до сімейного життя. Статеве виховання. Громадянське та мультикультурне виховання.
6. Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання.
7. Проблеми спеціальної освіти дітей з особливими потребами. Діти з фізичними вадами. Діти з обмеженими можливостями. Важковиховувані діти. Діти неблагополучних сімей ромської національності. Обдаровані діти. Особливості виховання національних меншин.
8. Операційно-розвитковий вимір системи освіти. Системи навчально-виховної діяльності як гарант для розвитку «людської повноцінності». Впливи освітнього комплексу і результативність.
9. Організаційні форми виховання, студентська громада та його роль у формуванні особистості.
10. Сім'я, школа та суспільство – тріада зв'язку у формуванні особистості. Дитячі організації. Роль класного керівника у вихованні дітей. Система діяльності та планування педагогічної роботи класного керівника.

ДИДАКТИКА

1. Засоби та умови навчання. Поняття про засоби навчання. Їх класифікація, характеристика, історія становлення та місце у навчальному процесі. Ефективність засобів навчання в залежності від вірного їх вибору.
2. Урок, як основна форма організації навчання. Загальні вимоги до уроку (структура, типи тощо). Нетрадиційні організаційні форми навчання.
3. Організація навчальної діяльності учнів на уроці. Індивідуальна, групова форми організації навчальної діяльності учнів. Основні вимоги до уроку.
4. Поняття про методи навчання та їх класифікацію. Основні методи: лекція, пояснення, розповідь, виступи студентів, обговорення, дебати, наочні методи, загальні методи навчання (практичне навчання, цільове,

групове), симуляції, ігри та дидактичні ігри, навчальний контракт, екскурсії, домашня робота тощо. Вибір і поєднання методів навчання.

5. Педагог початківець. Педагогічні проблеми молодого педагога. Відмінності в мисленні, плануванні роботи, діяльності тощо між педагогом початківцем та педагогом із стажем роботи. Початківець (самооцінка, перші кроки).

6. Діагностика навчання. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю. Сутність, функції, види, предмет контролю: зовнішній та внутрішній.

7. Планування процесу навчання в школі. Педагогічна програма – перспективне планування. Індивідуальні плани роботи педагога. Навчальний план, тематичне планування, конспект уроку. Стандарти освіти.

8. Діти, які потребують особливого підходу. Поняття «діти з особливими потребами», їх поділ, причини виникнення. Діти з особливими освітніми потребами, учні, які мають труднощі у навчанні, проблемні учні з розладами поведінки, школярі з винятковими здібностями, талантами.

9. Особливості вивчення деяких шкільних дисциплін. Ефективності навчання. Методи, що полегшують навчання: конспектування, екзаменування, читання, вивчення напам'ять.

10. Організаційні рамки та форми навчального процесу. Клас як колективний орган процесу навчання. Принципи розподілу в класі. Спільне навчання в класі. Принципи формування основної форми. Вплив кількісного складу учнів на розвиток успішності в класі. Інші організаційні форми навчання.

СОЦІОЛОГІЯ ВИХОВАННЯ

1. Положення угорців Закарпаття. Кількість, територіальне розміщення та їх місце в суспільстві тощо. Забезпечення угорців Закарпаття освітніми закладами, належними умовами навчання.

2. Що таке колектив. Становлення колективу. Місце та роль членів колективу. Навчання в колективі. Рольова гра: “прихована програма”. Рольові конфлікти та можливості їх усунення.

3. Сім'я. Сім'я як суспільна спільнота її структура, роль та забезпеченість. Роль сім'ї в соціалізації. Вад в соціалізації. Сім'я та школа.

4. Організація. Теорії про організацію (бюрократичний підхід, “наукове керівництво”, “гуманні зв'язки”, нові напрямки). Формальні та неформальні організації. Організоване пристосування, навчання.

Організації та оточення. Відкритість та замкнутість. Організаційні зміни. Проголошена та прихована мета організації.

5. Медії. Поняття, роль та види комунікації. Розвиток засобів теле- і радіомовлення. Масова комунікація, її зміст, роль, структура та вплив на людей. Права медій та їх місце в соціалізації. Зв'язок між умовами життя в сім'ї та засобами теле- і радіомовлення.

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ, ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

1. Загально-психологічні принципи психології.
2. Організаційні методи психології.
3. Емпіричні методи психології.
4. Методи розуміння психіки людини.
5. Методи впливу на психіку людини.
6. Передумови, умови та чинники формування психіки людини.
7. Основні властивості психіки людини.
8. Психофізична та психофізіологічна проблеми.
9. Загальна характеристика індивідуальної свідомості людини.
10. Структура індивідуальної свідомості людини.
11. Особливості індивідуальної свідомості людини.
12. Самосвідомість людини, її основні функції.
13. Загальна характеристика несвідомих психічних явищ.
14. Неусвідомлені механізми свідомих дій.
15. Неусвідомлені чинники свідомих дій. Надсвідомі процеси.
16. Співвідношення свідомих та несвідомих психічних явищ людини.
17. Погляди З.Фрейда на особистість та стадії її розвитку.
18. Структура і динаміка особистості в аналітичній теорії К. Юнга.
19. Теорія особистості А. Адлера.
20. Теорія особистості Е. Фрома.
21. Теорія особистості К. Хорні.
22. Формування особистості в теорії трансактного аналізу Е. Берна.
23. Біхевіоральний напрям у теорії особистості.
24. Центрована на людині теорія особистості К. Роджерса.
25. Особистість в екзистенційній психології.
26. Потреби особистості, їх класифікація.
27. Мотиви і мотивація особистості. Теорії мотивації.
28. Ціннісні орієнтації особистості.
29. Формування особистості: соціалізація та інтерналізація.
30. Психологічна зрілість особистості.
31. Захисні механізми особистості.
32. Темперамент людини: теорії, провідні риси, типи.
33. Характер людини: провідні риси, типологія, формування.
34. Здібності людини: природа, різновиди, розвиток.

- 35.Поняття про емоції та почуття, їхні властивості та основні функції.
- 36.Основні теоретичні підходи до вивчення емоцій та почуттів.
- 37.Психологічна характеристика видів емоцій і почуттів.
- 38.Психологічна характеристика емоційних станів людини.
- 39.Стрес та шляхи його подолання.
- 40.Психологія дружби і кохання.
- 41.Вплив емоцій почуттів на перебіг та продуктивність діяльності.
- 42.Особливості переживання успіху та невдачі і труднощі їх подолання.
- 43.Формування моральних, праксичних, естетичних та інтелектуальних почуттів.
- 44.Загальне поняття про вольову діяльність людини.
- 45.Довільні та вольові дії. Вольові зусилля.
- 46.Етапи (фази) вольової дії.
- 47.Психологічні механізми вольової регуляції.
- 48.Базальні вольові якості особистості.
- 49.Системні вольові якості особистості.
- 50.Види відчуттів та їх класифікація.
- 51.Основний психофізичний закон та його форми.
- 52.Адаптація та взаємодія відчуттів. Сенсibilізація та синестезія відчуттів.
- 53.Види сприймання та їхня класифікація.
- 54.Основні особливості сприймання.
- 55.Індивідуальні відмінності сприймання.
- 56.Види пам'яті та їхня класифікація.
- 57.Умови успішного запам'ятовування матеріалу.
- 58.Забування матеріалу: види, умови, закономірності.
- 59.Види мислення та їхня класифікація.
- 60.Основні мисленнєві операції.
- 61.Поняття, судження, умовивід як логічні форми мислення.
- 62.Види мовлення та їхня класифікація.
- 63.Основні функції мовлення.
- 64.Види уяви та їхня класифікація.
- 65.Основні функції уяви.
- 66.Прийоми створення образів уяви.
- 67.Види уваги та їхня класифікація.
- 68.Основні властивості уваги.
- 69.Чинники довільної та мимовільної уваги.
- 70.Методи дослідження в історії психології.
- 71.Психологічні погляди в стародавньому Єгипті, Вавілоні, Індії, Китаї.
- 72.Психологічні погляди європейського Відродження.
- 73.Психологія як наука про безпосередній досвід (В. Вундт).
- 74.Психологія як наука про інтенціональні акти свідомості (Ф. Brentano).

75. Програма побудови психологічної науки І. Сеченова.
76. Розвиток психоаналізу.
77. Гештальтпсихологія: зародження та розвиток.
78. Когнітивна психологія.
79. Трансперсональна психологія
80. Соціобіхевіоризм.
81. Екзистенційна психологія.
82. Генетична епістемологія Жана Піаже.
83. "Теорія поля" К. Левіна.
84. Клієнтоцентрована терапія К. Роджерса
85. Теорія самоактуалізації А. Маслоу.
86. Визначте предмет і значення вікової психології на сучасному етапі.
87. Які завдання вирішує вікова психологія як наука і як навчальний предмет?
88. Дайте характеристику методів дослідження вікової психології.
89. Поясніть історію виникнення і розвитку вікової психології.
90. Проаналізуйте концепції психічного розвитку особистості. Обґрунтуйте ведучу роль навчання і виховання в психічному розвитку людини.
91. Які методи дослідження із вікової психології сьогодні використовуються?
92. Поясніть проблему вікової періодизації психічного розвитку дитини.
93. Поясніть поняття: хронологічний вік, психологічний вік. Назвіть основні складові характеристики психологічного віку?
94. Який характер має психічний розвиток особистості? Що є визначальним у психічному розвитку?
95. Доведіть, що „онтогенез – єдиний цілісний процес”, хоча і виявляється в різних формах.
96. Порівняйте поняття: розвиток, формування, соціалізація, індивідуалізація.
97. В чому полягає головний зміст сензитивних періодів вікового розвитку?
98. Дайте характеристику рушійних сил розвитку психіки як внутрішніх суперечностей.
99. Чи існують протиріччя в самому психічному житті, відносно незалежні від зовнішніх впливів? Доведіть думку.
100. Які кількісні та якісні зміни людської психіки ви можете назвати? Поясніть різницю між ними.
101. Назвіть основні новоутворення на кожному віковому періоді. Поясніть їх значення.
102. Яке значення має пошукова активність дитини (немовля) в її психічному розвитку?
103. Поясніть роль матері в психічному розвитку дитини в період

немовля.

104. Проаналізуйте період раннього дитинства в оцінці психологів.
105. Основні особливості предметної діяльності, її розвиток на етапі раннього дитинства.
106. Особливості психічного розвитку дитини у ранньому віці та новоутворення цього віку.
107. Поясніть особливості соціальної ситуації розвитку дитини дошкільного віку.
108. У чому значення гри для психічного розвитку дошкільника.
109. Проаналізуйте особливості пізнавального розвитку дошкільника.
110. Як повинно змінитися ставлення до себе у дітей наприкінці дошкільного віку?
111. Яка роль творчих завдань, проблемних ситуацій у розвитку мислення дошкільника?
112. Поясніть значення казки у розвитку дошкільника?
113. Розкрийте особливості розвитку емоційно-вольової сфери дошкільника.
114. У чому полягають особливості самосвідомості, самопізнання дошкільника?
115. Що таке психологічна готовність дітей до школи. Поясніть основні її складові.
116. Проаналізуйте основні психологічні особливості дітей шестирічного віку.
117. Як готувати дитину до школи, щоб перехід до навчання був безконфліктним, щоб вона внутрішньо була здатна прийняти позицію учня.
118. Охарактеризуйте проблеми психології молодшого шкільного віку.
119. В чому полягають особливості періоду молодшого школяра, які треба враховувати при організації навчального процесу?
120. Яким повинно бути навчання, щоб реалізувати потенційні можливості дітей?
121. Як змінюється соціальна ситуація розвитку молодшого школяра в зв'язку зі вступом до школи?
122. Які основні фактори зумовлюють психічний розвиток молодшого школяра?
123. В чому особливості формування особистості молодшого школяра?
124. Назвіть основні новоутворення молодшого шкільного віку.
125. Розкрийте місце і роль навчальної діяльності у психічному розвитку молодшого школяра.
126. Поясніть значення трудової діяльності у психічному розвитку

молодшого школяра.

127. Визначте особливості взаємин молодшого школяра з дорослими (учителями, батьками) та однолітками.
128. Назвіть проблеми підліткового віку, дайте їм характеристику.
129. Особливості соціальної ситуації розвитку підлітка.
130. Охарактеризуйте особливості розвитку пізнавальних процесів у підлітковому віці.
131. В чому полягає перебудова навчальної діяльності у підлітковому віці?
132. Перелічіть особливості розвитку самосвідомості підлітка?
133. В чому полягає роль спілкування в процесі суспільно корисної діяльності?
134. Поясніть особливості взаємин підлітків з однолітками та дорослими.
135. Поясніть значення раннього юнацтва в загальній історії розвитку людини.
136. Поясніть особливості організації самопізнання та самовиховання в юнацькому віці.
137. Особливості професійного самовизначення старшокласників.
138. В яких соціально-психологічних умовах відбувається формування особистості старшокласника?
139. Назвіть основні новоутворення ранньої юності.
140. В чому полягає специфіка пізнавальних процесів старшокласників?
141. Як протікає становлення емоційно-вольової сфери в період ранньої юності?
142. Дайте характеристику особливостей стосунків старшокласників з однолітками і дорослими.
143. В чому виявляються особливості самосвідомості у старшому шкільному віці.
144. Предмет та об'єкт педагогічної психології.
145. Система категорій педагогічної психології.
146. Принципи педагогічної психології.
147. Зв'язок педагогічної психології з іншими науками.
148. Методи педагогічної психології.
149. Категорія навчання, її зміст та сутність.
150. Навчання як умова розвитку.
151. Основні лінії психічного розвитку в процесі навчання й виховання.
152. Історичні методи організації навчання.
153. Історичні форми організації навчання.
154. Типи навчання.
155. Психологічні моделі навчання.

156. Класифікація видів навчання.
157. Поняття про навчання і учіння.
158. Механізми й закони навчання.
159. Учіння як пізнавальна діяльність.
160. Теорія цілеспрямованої навчальної діяльності.
161. Рівневий аналіз навчальної діяльності.
162. Мотиваційний компонент навчальної діяльності.
163. Орієнтовний компонент навчальної діяльності.
164. Виконавський компонент навчальної діяльності.
165. Змістовий компонент навчальної діяльності.
166. Вікова динаміка формування компонентів навчальної діяльності.
167. Поняття навчальності та її структура.
168. Типи навчальності.
169. Сутність і рівні розвитку самоосвітньої діяльності.
170. Основні напрями педагогічного забезпечування розвитку самоосвіти.
171. Позиція особистості як психологічний об'єкт виховання.
172. Методологічні й методичні принципи виховання.
173. Поняття виховного впливу.
174. Класифікація виховних впливів.
175. Мораль та вікові особливості її виховання.
176. Характер як проблема педагогічної психології.
177. Психологічні аспекти виховання довільності учня.
178. Специфіка й структура педагогічної діяльності.
179. Психологічний аналіз педагогічного спілкування.
180. Педагогічні здібності та їх формування.

ПЕДАГОГІКА (загальна педагогіка, дидактика, соціологія виховання, історія педагогіки, теорія виховання)

1. Що таке педагогіка?

- а) Наука про виховання, що займається теоретичними та практичними питаннями розвитку особистості;
- б) Наукова розробка мети, змісту, процесів, методів, організаційних форм та засобів освіти;
- в) Аналіз базових моделей та методик виховання, виявлення взаємозв'язків між ними;
- г) Наука, що займається духовним життям, духовними явищами.

2. Яка з цих наук не є частиною педагогіки?

- а) Порівняльна педагогіка
- б) Дидактика
- в) Історія педагогіки
- г) Дитяча психологія

3. Про який тип темпераменту йдеться: почуття виникають легко та швидко, вони сильні та короткочасні.

- а) сангвінік
- б) холерик
- в) меланхолік
- г) флегматик

4. На вибір методики як у процесі освіти, так і у процесі виховання впливає дуже багато факторів. Виберіть, який із запропонованих варіантів не є впливаючим фактором.

- а) мета виховання,
- б) завдання виховання,
- в) стать учнів,
- г) вік учнів, їх розумовий розвиток та здібності.

5. Мета виховання:

- а) формування інтелекту;
- б) єдність процесу викладання та навчання;
- в) формування таких особистостей, які відповідатимуть потребам даного суспільства;
- г) орієнтація на формування системи цінностей.

6. Який із запропонованих варіантів не належить до типів навчання?

- а) вербальне;
- б) сенсорне;

- в) процес соціалізації;
- г) аудитивне

7. Що таке дидактика?

- а) аналіз можливостей виховання, освіти крізь призму обробки навчального матеріалу;
- б) теорія освіти, що займається вивченням організаційних, методичних питань процесу навчання-викладання;
- в) наука, що вивчає розвиток педагогічних ідей та установ, освітньо-виховних практик, політики у сфері освіти в різні історичні періоди;
- г) наука, що займається структурними питанням шкільної системи.

8. Як і кожна наука, педагогіка має свої структурні компоненти, які часто називають науковими галузями. Яка з них займається процесом, змістом, принципами, рівнями, методиками і результатами виховання?

- а) Історія педагогіки
- б) Теорія педагогіки
- в) Загальна педагогіка
- г) Дидактика

9. Зміст навчання в парафіяльних школах?

- а) граматики, диктамен, компутус
- б) читання і спів
- в) філософія, теологія і право
- г) математика, писання, читання

10. Характеристика образу дитини в період ренесансу?

- а) дитинство яке керували як період з особливими цінностями
- б) керували ними як міні дорослими
- в) не вважали дітей цінними істотами
- г) представляли виховні ідеї сьогоденню розумінні

11. Що означає метод Bell-Lancaster?

- а) метод взаємного навчання
- б) педагогічний експеримент
- в) метод навчання в народних школах
- г) метод ліквідування забобон та перед висновків

12. Перед Вами цілі виховання джентльмена. Яка з них зайва?

- а) Сильне, здорове тіло
- б) Добродісна, релігійна душа
- в) Ввічливість, чемність у поведінці з жінками

г) Практичні навички

13. В якому році Янош Вітейз заснував університет у Братіславі?

а) 1467

б) 1497

в) 1557

г) 1457

14. З чийм іменем пов'язане заснування та поширення руху ораторіанців?

а) Ян Коменський

б) Філіппо Нері

в) Еразм

г) Еллен Кей

15. Хто або що таке веді?

а) Індійські священики

б) Вищий навчальний заклад

в) Священні книги, написані давньоіндійською мовою

г) Релігійні обряди

16. Яке з поданих нижче тверджень є правильним?

а) естетичне виховання можливе і на уроках географії

б) естетичне виховання можливе тільки на уроках малювання

в) естетичне виховання можливе тільки на уроках музики

г) на естетичне виховання не акцентують увагу у навчальних закладах

17. Засади виховання, які називаємо «негативним вихованням» охарактеризовані у праці «Еміль або Про виховання». Хто автор цієї праці?

а) Жан-Жак Руссо

б) Янош Апацці Чері

в) Генріх Песталоцці

г) Comenius

18. Основа виховання - діяльність. Діяльність та здібність не відокремлюються один від одного, здібності формуються у людини під впливом діяльності. Яке визначення є правильним?

а) „... у дитини немає тієї чи іншої здібності.”

б) „... дитина не практикувала належно діяльність яка потрібна для даної здібності, або не практикували цю діяльність з нею.”

19. Яка з відповідей є зайвою?

а) Виховання є засобом передачі знань

б) Виховання – надання допомоги з метою розвитку

- в) Суть виховання полягає у розвитку здібностей
- г) Виховання є частиною вироблених людських ресурсів.

20. Яка з нижче перерахованих відповідей позначає загальну виховну мету?

- а) моральне виховання;
- б) інтелектуальне виховання;
- в) фізичне виховання;
- г) сексуальне виховання.

21. Оберіть правильне твердження!

- а) Найменш ефективним методом є негативне підтвердження вчителя
- б) Найефективнішим методом є байдуже підтвердження вчителя
- в) Серед методів підтвердження вчителя негативне є більш ефективним за байдуже
- г) Серед методів підтвердження вчителя найефективнішим є негативне

22. Який з нижче наведених варіантів не належить до прямих методів виховання?

- а) Вимоги, практика
- б) Надання допомоги
- в) Формування взаємних вимог, заборона
- г) перевірка, стимулювання

23. Типи запитань багатогранного соціометричного дослідження:

- а) питання стосовно громадських функцій
- б) питання сто воно типів оцінювання
- в) питання, що виявляють симпатію
- г) питання стосовно індивідуальних властивостей та здібностей

24. Яка з арен виховання є зайвою?

- а) бібліотека
- б) родина
- в) школа
- г) дошкільний навчальний заклад

25. Яке з поданих нижче тверджень є правильним?

- а) виховання світогляду неможливе на уроках географії
- б) виховання світогляду можливе на всіх уроках
- в) виховання світогляду можливе тільки на уроках історії
- г) виховання світогляду не можна сформувати

26. Що означає слово «peidagogos» у перекладі з грецької?

- а) слуга, що супроводжує дитину;

- б) вчитель;
- в) школа;
- г) виховання.

27. Який із запропонованих нижче варіантів не належить до наукових галузей педагогіки?

- а) шкільна педагогіка
- б) лікувальна педагогіка
- в) теологія
- г) соціальна педагогіка

28. Як і кожна наука, педагогіка має свої структурні компоненти, які часто називають науковими галузями. Яка з них займається: вивченням розвитку педагогічних ідей та установ, освітньо-виховних практик, політики у сфері освіти в різні історичні періоди?

- а) Теорія педагогіки
- б) Історія педагогіки
- в) Загальна педагогіка
- г) Дидактика

29. Позаурочним елементом освіти не є:

- а) заняття з розвитку талантів
- б) спортивні змагання
- в) репетиторство
- г) урок класного керівника

30. Який із запропонованих варіантів є методом та засобом сумативного (підсумкового) оцінювання?

- а) Спостереження
- б) Іспит
- в) Групове обговорення
- г) Залік

31. Оберіть методи організації діяльності

- а) метод оцінки та самооцінки
- б) метод навчання, практики
- в) метод вимоги, доручення, перевірки
- г) змагання

32. Який із запропонованих варіантів не належить до стилів навчання?

- а) візуальний
- б) слуховий

- в) привабливий
- г) вербальний

33. Стимулювання, заклик до виконання певної дії. Відіграє роль не тільки у навчанні, але й у його виборі та підтриманні подальшого навчального процесу. Підвищує продуктивність та результативність учнів. Що це?

- а) навчальний план
- б) виховання
- в) мотивація
- г) норма

34. Мета виховання в Єгипті

- а) Різнобічне виховання особи
- б) навчання писарів
- в) тілесно-духовне виховання хлопців та дівчат
- г) дитина повинна якнайшвидше стати дорослою

35. Для кого ідеалом виховання був «gentleman»?

- а) Johannes Amos Comenius
- б) Jean-Jaques Rousseau
- в) John Locke
- г) Ernst Christian Trapp

36. Поєднайте!

1. брахмани	а) мігранти
2. кшатрії	б) аборигени
3. вайші	в) священники
4. парії	г) військові офіцери

37. Який з перерахованих нижче є твором Руссо?

- а) Didactica Magna
- б) Еміль, або про виховання
- в) Універсальна рада
- г) Система навчання, або християнське виховання

38. Як називався перший дитсадок у Марії Монтессорі?

- а) Дитячий садок
- б) Заради дітей
- в) Дім для дітей (Casa dei Bambini)
- г) New School

39. Який із перерахованих варіантів не належить до компонентів виховання?

- а) Інституційне виховання
- б) Сексуальне виховання
- в) Національне виховання
- г) Громадянське виховання

40. Оберіть правильне твердження для освітніх відносин!

- а) Між вихователем та учнем існують такі постійні відносини, які не перериваються навіть тоді, коли вони не разом
- б) Між вихователем та учнем існують такі відносини, які виявляються тільки у безпосередніх виховних ситуаціях
- в) Нема відносин між вихователем та учнем
- г) Між вихователем та учнем існують такі відносини, які перериваються після закінчення школи

41. Розвиток умінь і здібностей, формування наукового світогляду, розвиток комунікаційних здібностей – є характерним для?

- а) Емоційного виховання;
- б) Інтелектуального виховання;
- в) Фізичного виховання;
- г) Естетичного виховання

42. Виберіть правильну відповідь!

- а) методи виховання поділяються на дві великі групи: прямий та непрямий
- б) методи виховання поділяються на дві великі групи: родинний та шкільний
- в) методи виховання поділяються на дві великі групи: фізичний та духовний
- г) методи виховання не поділяються ні на які групи

43. Яке з нижче перерахованих тверджень не має впливу на формування національного виховання?

- а) дошкільний навчальний заклад, школа
- б) родина
- в) генетичний фактор
- г) групи, масова комунікація

44. Що було специфічне у засобах Монтессорі? (існує більше відповідей)

- а) розвиток чутливих орханів
- б) пристосування до дітей
- в) були ефективні з допомогою дорослих
- г) були допомогою для вихователя

45. Який із перерахованих засобів не є матеріалом педагогіки М.Монтессорі?

- а) Підручники, практичні зошити
- б) Карти для розвитку розрізнення кольорів
- в) Скриньки-цокоталки, музичні інструменти, дзвіночки
- г) Шнурки, стрічки, кубики різного розміру.

46. Перед Вами цілі виховання джентльмена. Яка з них зайва? (1 бал)

- а) Сильне, здорове тіло
- б) Добродісна, релігійна душа
- в) Ввічливість, чемність у поводженні з жінками
- г) Практичні навички

ПСИХОЛОГІЯ (ЗАГАЛЬНА, ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА)

1. Такі прояви психічної діяльності людини, як збентеження, спокій, зацікавленість, схвилюваність, байдужість належать до таких психічних явищ:

- 1) пізнавальних процесів;
- 2) психічних властивостей;
- 3) психічних процесів;
- 4) психічних станів;

2. Яке твердження з наведених нижче відбиває матеріалістичне розуміння психіки?

- 1) психічна діяльність - відображення об'єктивної дійсності;
- 2) психічна діяльність - властивість мозку;
- 3) психічна діяльність залежить від зовнішніх причин;
- 4) психічна діяльність не залежить від зовнішніх причин;

3. У якому з наведених варіантів усі перелічені явища є психічним відображенням?

- 1) розрізнення кольорів, біль, страх перед екзаменами;
- 2) слиновиділення, інстинкт самозбереження;
- 3) відображення у дзеркалі;
- 4) страх, тривожність.

4. Якою стадією психічного відображення є відображення у формі окремих відчуттів?

- 1) психічне відображення;
- 2) перцептивної психіки;
- 3) елементарної сенсорної психіки;
- 4) допсихічне відображення;

5. Яке з наведених визначень умовного рефлексу є повним і правильним?

- 1) умовний рефлекс – це форма поведінки, що виробляється у процесі життя кожного індивіда, забезпечує динамічне пристосування до змінних умов середовища і має своєю фізіологічною основою тимчасовий нервовий зв'язок, що утворюється в мозку між двома осередками збудження при одноразовій дії умовного і безумовного подразників;
- 2) умовними рефlekсами називаються реакції, за допомогою яких організм пристосовується до незмінних умов середовища;
- 3) умовним рефлексом називаються форми поведінки організму, що виробилися у процесі життя і забезпечують пристосування до незмінних умов середовища;

4) умовним рефлексом є вроджені і набуті форми поведінки організму, які забезпечують пристосування до умов середовища;

6. У якому з наведених варіантів перелічені всі характерні ознаки умовного рефлексу?

1) набутий, тимчасовий, забезпечує пристосування до незмінних умов середовища;

2) набутий, тимчасовий, забезпечує пристосування до змінних умов середовища;

3) набутий, постійний, забезпечує пристосування до незмінних умов середовища;

4) вроджений, тимчасовий, забезпечує пристосування до змінних умов середовища;

7. Якщо доторкнутися долоні немовляти пальцем або олівцем, вона міцно затисне її. Яке явище має місце в даному випадку?

1) умовний рефлекс;

2) тривога;

3) страх;

4) безумовний рефлекс.

8. Представники якого напрямку психології стверджують, що предметом психологічної науки є сукупність реакцій живих істот на біологічні та соціальні подразники середовища або самого організму?

1) психоаналіз;

2) когнітивна психологія;

3) гештальтпсихологія;

4) біхевіоризм.

9. Представники якого напрямку психології стверджують, що предметом психологічної науки є психічні пізнавальні процеси?

1) біхевіоризм;

2) гештальтпсихологія;

3) гуманістична психологія;

4) когнітивна психологія;

10. Кількісні показники рівня розвитку окремих властивостей психіки виявляються методом:

1) анкетування;

2) бесіди;

3) опитування;

4) спостереження;

11. Яке з наведених визначень відчуттів є найбільш повним і правильним?

1) відчуття – це відображення в мозку людини окремих предметів і явищ об'єктивної дійсності;

2) відчуття – це відображення в мозку людини окремих властивостей, якостей предметів і явищ об'єктивної дійсності внаслідок їх безпосереднього впливу на аналізатори;

3) відчуття – це процес опосередкованого відображення в мозку людини властивостей предметів і явищ

об'єктивного світу;

4) відчуття – це процес безпосереднього відображення в мозку людини предметів і явищ зовнішнього

світу в їх взаємозв'язках та взаємозалежностях;

12. Як називається здатність нервової системи зберігати протягом незначного часу слід від подразника, що діяв перед цим?

1) гострота чутливості;

2) сенсибілізація;

3) синестезія;

4) явище післядії в аналізаторах.

13. У чому виявляється адаптація аналізатора до дії подразника?

1) тимчасове зниження чутливості;

2) пристосування до дії подразника;

3) підвищення чутливості;

4) зниження чутливості;

14. Спекотного дня ви йдете купатися, стрибаєте у воду, яка спочатку здається дуже холодною, але за кілька хвилин вже не відчуваєте холоду. Що це за явище?

1) поріг чутливості;

2) концентрація;

3) контраст;

4) адаптація.

15. Яке з наведених визначень сприймання є найбільш повні правильним?

1) сприймання - це синтез відчуттів;

2) сприймання - це відображення мозком предметів і явищ у всій сукупності їх властивостей, коли вони безпосередньо діють на аналізатори;

3) сприймання - це сума відчуттів;

4) сприймання - це накладання відчуттів.

16. Яке з наведених нижче визначень апперцепції є правильним?

1) апперцепція - це залежність сприймання від суб'єктивних властивостей об'єкта;

2) апперцепція - це залежність сприймання від попереднього досвіду людини;

3) апперцепція - це негативний вплив попереднього досвіду на сприймання;

4) апперцепція - це позитивний вплив попереднього досвіду на сприймання;

17. Яке з наведених визначень пам'яті є найбільш повним і правильним?

1)пам'ять - це закріплення, зберігання та наступне відтворення попереднього досвіду;

2)пам'ять - це збереження раніше набутих вражень;

3)пам'ять — це психічний процес використання раніше набутого досвіду в практичній діяльності;

4) пам'ять - це закріплення, зберігання та забування попереднього досвіду.

18. Яке з наведених визначень уяви є найбільш точним і правильним?

1) уява — це процес створення людиною на основі набутого нею досвіду образів об'єктів, яких вона не сприймала й не сприймає;

3) уява - це процес створення людиною образів об'єктів;

4) уява - це психічна діяльність, в результаті якої відбувається створення нових форм уявлень або думок;

5) уява - це спосіб оперування об'єктами, які раніше не сприймалися.

19. У якому з варіантів правильно визначається мрія як вид уяви?

1) мрія - це створення людиною образів бажаного майбутнього;

2) мрія - це процес створення людиною образів бажаного майбутнього;

3) мрія — це уявлення про своє майбутнє;

4) мрія - це творча уява, скерована на майбутнє;

20. Яке з наведених визначень мислення є повним і правильним?

1) процес створення уявлень про предмети і явища об'єктивної дійсності на основі попереднього досвіду;

2) опосередковане та узагальнене відображення у свідомості людини предметів і явищ об'єктивної дійсності в їх істотних зв'язках і відношеннях;

3) процес безпосереднього відображення предметів дійсності в їх зв'язках і залежностях;

4) процес створення уявлень про предмети і явища об'єктивної дійсності;

21. Такі прояви психічної діяльності людини, як збентеження, спокій, зацікавленість, схвилюваність, байдужість належать до таких психічних явищ:

1) вольових процесів;

2) емоційно-вольових процесів;

3) пізнавальних

процесів;

4) психічних станів.

22. Яке визначення емоцій є найбільш правильним?

- 1) ситуативне ставлення людини до потреб та їх реалізації;
- 2) переживання людиною ставлення до дійсності;
- 3) переживання людиною свого ставлення до потреб;
- 4) переживання і усвідомлення виразних рухів і зміни внутрішніх органів;

23. Яке з наведених визначень почуттів є найбільш правильним і вичерпним?

- 1) переживання людиною об'єктивного світу;
- 2) переживання, пов'язані із задоволенням або незадоволенням потреб людини;
- 3) специфічні людські, узагальнені переживання ставлення до людських потреб, задоволення чи незадоволення яких викликає позитивні чи негативні емоції;
- 4) ставлення до навколишньої дійсності;

24. Яка властивість почуттів ілюструється такими емоції ними станами: захоплення, любов - ненависть, хвилювання - спокій?

- 1) якість;
- 2) стійкість;
- 3) полярність;
- 4) переключення;

25. Яка сукупність з наведених нижче ознак характеризує афект?

- 1) виникає поступово, буває стійким, яскраво не виявляється;
- 2) сильні, виникають раптово, зовні виявляються яскраво;
- 3) сильні, раптово виникають, супроводжуються агресією;
- 4) сильні, стійкі, яскраво назовні не виявляються;

26. Визначте, в якому рядку названі тільки афекти:

- 1) смуток, лють, відраза, відчай;
- 2) симпатія, обурення, страх, жах, фрустрація;
- 3) розпач, жах, лють, екстаз;
- 4) гнів, жах, лють, образа, відчай;

27. До позитивних вольових якостей належать:

- 1) цілеспрямованість, сміливість, відповідальність, навіюваність, мужність;
- 2) цілеспрямованість, самовладання, сміливість, вередування, витримка;
- 3) хоробрість, впертість, рішучість, мужність, відповідальність;
- 4) самовладання, сміливість, відповідальність, наполегливість, рішучість;

28. До вольових належать такі дії:

- 1) імпульсивні, пов'язані з доланням труднощів;

- 2) перехід від рішень до їх виконання у процесі організації діяльності;
- 3) прийняття правильних рішень і накреслення плану їх виконання;
- 4) прийняття правильних рішень та їх виконання;

29. Особистість – це:

- 1) свідомий індивід;
- 2) свідомий, вольовий, соціалізований індивід;
- 3) соціалізована людина;
- 4) соціальна якість, набута в діяльності, та спілкування, яке характеризує ступінь представленості суспільних відносин в індивіді.

30. Наведені далі особливості людини характеризують її або як індивіда, або як особистість.

До характеристик людини лише як особистості належать:

- 1) старанність, правдивість, інтереси, здібності;
- 2) приємний голос, наполегливість, ідеали, гарна хода;
- 3) інтелект, тип нервової системи, інтерес, справедливість;
- 4) індивідуально-типологічні властивості, вік.

31. До особливостей людини, які відображають її поведінку лише як індивідуальність, належать:

- 1) вік, стать, зріст, темп реакції;
- 2) пластичність, швидкий темп діяльності, сумлінність;
- 3) старанність, комунікабельність, чесність;
- 4) сумлінність, вдумливість, реактивність, відповідальність;

32. Основним структурним компонентом самосвідомості особистості є:

- 1) саморегуляція;
- 2) самореалізація;
- 3) самооцінка;
- 4) самоконтроль;

33. Діяльність - це:

- 1) цілеспрямована внутрішня активність людини, пов'язана з подоланням перешкод;
- 2) свідомо активність, що виявляється в сукупності дій людини, спрямованих на досягнення поставленої мети;
- 3) свідомо внутрішня активність людини, спрямована на задоволення потреб;
- 4) зовнішня активність людини, регульована свідомою метою;

34. Яке з наведених визначень уваги є правильним?

- 1) увага - це форма психічної діяльності, що виникає при дії об'єкта на органи чуття;
- 2) увага - це форма психічної діяльності людини, що виявляється у скерованості і зосередженості її свідомості на певних об'єктах при відволіканні від інших;

- 3) увага - це вибіркове сприймання об'єктів;
- 4) увага — це робочий стан організму, установка аналізаторів на подразники;

35. Формально-динамічну сторону поведінки характеризують:

- 1) здібності;
- 2) індивідуальні властивості;
- 3) спрямованість;
- 4) темперамент;

36. Сильний, врівноважений, інертний тип нервової системи відповідає такому типу темпераменту:

- 1) холеричному;
- 2) флегматично-холеричному;
- 3) флегматичному;
- 4) сангвінічному;

37. Під темпераментом розуміють такі характеристики психічної діяльності:

- 1) статичні;
- 2) набуті;
- 3) змістовні;
- 4) вроджені.

38. Сукупність стійких індивідуальних особливостей особистості, яка складається та виявляється у діяльності та спілкуванні, — це:

- 1) воля;
- 2) задатки;
- 3) здібності;
- 4) характер.

39. Виникнення темпераменту як інтегрального психічного явища обумовлюють:

- 1) навчання;
- 2) конституційні фактори;
- 3) виховання;
- 4) фактори соціального середовища;

40. Акцентаціями є такі варіанти розвитку характеру, яким не властиві:

- 1) порушення потребово-мотиваційної сфери у формі домінування амбівалентних станів;
- 2) порушення емоційно-вольової сфери;
- 3) підвищена здатність до соціальної адаптації;
- 4) підвищена вразливість;

41. Вищий ступінь прояву творчих здібностей особистості у певній сфері життєдіяльності називається:

- 1) творчістю;

- 2) талантом;
- 3) обдарованістю;
- 4) задатками;

42. Вищий ступінь розвитку творчих здібностей називається:

- 1) талантом;
- 2) обдарованістю;
- 3) креативністю;
- 4) задатками;

43. Наявність здібностей до певної діяльності засвідчують:

- 1) великі енергетичні затрати у виконанні діяльності;
- 2) індивідуальна своєрідність виконання діяльності;
- 3) низький темп навчання певної діяльності;
- 4) відсутність зв'язку зі спрямованістю;

44. Мета і мотиви діяльності:

- 1) завжди різняться;
- 2) в одних умовах збігаються, в інших відрізняються;
- 3) тотожні;
- 5) не пов'язані.

45. Яке з визначень мови є найбільш правильним і повним?

- 1) мова - це набір слів для вираження думок;
- 2) мова — це система словесних знаків, які щось означають і використовуються для спілкування;
- 3) мова - це набір звуків;
- 4) мова - це засіб спілкування;

46. У чому проявляється комунікативна функція мови?

- 1) сполучення слів у реченні;
- 2) функція спілкування, передачі думок, бажань, прагнень;
- 3) функція передачі емоцій;
- 4) форма передачі думок;

47. У чому проявляється сигніфікативна функція мови?

- 1) вираз переживань, емоційних станів;
- 2) вираз ставлення до дійсності;
- 3) вираз ставлення до людей;
- 4) функція означення, що виявляється в тому, що слово служить назвою предметів, властивостей, дій;

48. У чому проявляється експресивна функція мови?

- 1) у виразі ставлення до людей;
- 2) у виразі ставлення до почутого;
- 3) у спілкуванні між людьми;
- 4) у виразі переживань, емоційних станів;

49. Як називається форма мовлення, при якій говорить лише одна особа, а решта людей тільки сприймають її мову?

- 1) активне мовлення;

- 2) внутрішнє мовлення;
- 3) діалогічне мовлення;
- 4) монологічне мовлення.

50. Чи взаємопов'язані мова і мислення?

- 1) мова й мислення не пов'язані;
- 2) власне людське мислення не обов'язково спирається на мову;
- 3) мова і мислення тотожні;
- 4) мова тісно пов'язана з власне людським понятійним мисленням.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ПЕДАГОГІКА (загальна педагогіка, дидактика, соціологія виховання, історія педагогіки, теорія виховання)

Аймедов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник / К.В. Аймедов, В.В. Бабієнко, В.А. Бабієнко, В.В. Сторож. — К.: Видавничий Дім “Слово”, 2014. — 352 с.

Акпинар Л.Е. Інтерактивні технології навчання в початковій школі: Навчальний посібник / Л. Е. Акпинар. — К. : Видавничий Дім “Слово”, 2014. — 288 с.

асилевич Л.Ф. Прийняття рішень за умов конфлікту та невизначеності середовища : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Л.Ф. Василевич, І.І. Юртин. — К. : [Київ. ун-т ім. Б. Грінченка], 2013. — 128 с.

Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульнорейтинговою системою навчання. 2-ге вид. / С.С. Вітвицька — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 384 с. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сисоева М. Е. Педагогіка : учебник для бакалавров. — М., 2015. — 488.

Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. / Н. П. Волкова. — Вид. 4-те, стер.— Київ : Академвидав, 2012. — 615 с. — 978-617-572-033-2.

Канішевська Л.В. Теоретичні аспекти формування професійної компетентності майбутнього педагога / Л.В. Канішевська // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в різних соціальних інститутах : зб. наук, пр. — К. :ІПВ НАПН України, 2012.— Кн. 1. — С. 40–48.

Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. /А. І. Кузьмінський. — Вид. 2-е, стер. — Київ : Знання, 2011. — 486 с. —978-966-346-854-9.

Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник / О.Г. Кучерявий. -К. : Видавничий Дім “Слово”, 2014. —440 с.

Максименко В.П. Дидактика : курс лекцій / В.П. Максименко. Хмельницький : ХМЦНП, 2013. — 223 с.

Малафіїк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В.Малафіїк. — К.:Видавничий Дім “Слово”, 2015. — 632 с.

Оржеховська В. М. Технології розбудови виховної системи загальноосвітнього навчального закладу : навчально-методичний посібник / В. М. Оржеховська, Т. Є. Федорченко. — Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. — 172 с.

Освітні реформи : місія, дійсність, рефлексія : [моногр.] / за ред.: В. Кремень, Т. Левовицький, В. Огнев'юк, С. Сисоева. — К. : Едельвейс, 2013. — 460 с.

Педагогіка: практикум: навч. посіб. / Г. Х. Яворська, О. П. Ноздрова ; за заг. ред. д-ра пед. наук, проф. Г. Х. Яворської. - Одеса : Букаєв Вадим Вікторович [вид.], 2014. -169 с.

підростаючого покоління. / Н.О. Аббас //Виховна робота в школі. – 2012. – №2. –С.37 – 38.

Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – Вид. 3-є, перероб. і доп. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2010. – 230 с. – 966-7224-60-0.

Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – Вид. третє, перероб. і допов. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2013. – 230 с. – 966-7224-60-0.

Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – 2-ге вид., доп. – Київ : Академвидав, 2014. – 456 с. – 978-617-572-068-4.

ПСИХОЛОГІЯ (ЗАГАЛЬНА, ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА)

1. Варій М. Й. *Загальна психологія.*: підр. [для студ. вищ. навч. закл.]/ М. Й. Варій – [3-тє вид.]. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 1007 с.
2. Загальна психологія. Навч. посіб. / [Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В.]. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.
3. Загальна психологія: [підручник для студ. вищ. навч. закладів] / [О. В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук ін.]; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К. : Каравела , 2011. - 464 с.
4. Копець Л.В. Психологія особистості: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] /Копець Л.В. – К.: Вид дім. «Києво-Могилянська академія», 2007. – 460 с.
5. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посіб. – 2-ге вид., допов. / М'ясоїд П.А. – К.: Вища шк., 2001. – 487 с.
6. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник / - Максименко С.Д. – К.:«Центр навчальної літератури», 2004. – 222 с.
7. Павелків Р. В. Загальна психологія: підручник / Павелків Р.В. - К.: Кондор, 2012. – 576с.
8. Психологія: Підручник / [Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л. Трофімова]. – К.: Либідь, 2001. – 560 с.
2. Бех І. Д. Психологія виховання. У 2 кн. / І. Д. Бех– К., 2004. 5. Бех І.Д. Від волі до особистості. / І.Д. Бех– К.: Україна-Віта, 1995, 240 с
3. Варій М. Й. *Основи психології і педагогіки:* навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ М. Й. Варій, В. Л. Ортинський –[2-ге вид.]. – К.: Центр учбової літера- тури, 2009. – 376 с.
4. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. — К.: Просвіта, 2003. —416 с.
5. Власова О.І. Педагогічна психологія: Навч. посібник / О.І. Власова– К.: Либідь, 2005.- 400 с.
6. Власенко В. В. Вчителі — учні: психологія взаємних оцінних став- лень. — К., 1994
7. Выготский Л. С. Психология. — М.: ЭКСМО-ПРЕСС, 2000.
8. Дуткевич Т.В. Дошкільна психологія. – К.: Центр учбової літератури, 2007.
9. Заброцький М.М. Вікова психологія. / М.М. Заброцький – К., 2002.
10. Заброцький М. М. Педагогічна психологія. — К.: МАУП, 2002.

11. Заброцький М.М., Павелків Р.В. Педагогічна психологія. Навч. посібник. / М.М. Заброцький, Р.В. Павелків – Рівне, 2003. – 297 с
12. Кононенко О.Л. Соціально-емоційний розвиток особистості. – К.: Освіта, 1998. – 255 с.
13. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. – К.: Радянська школа, 1989. – 608 с.
14. Котирло В.Л. Початковий період у навчанні школярів. – К.: Знання, 1985. – 48 с.
15. Кутішенко В. П. Психологія розвитку та вікова психологія: практикум: навч. посіб. / В. П. Кутішенко, С. О. Ставицька. – К.: Каравела, 2009. – 448 с.
16. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: Навч. посіб. — К., 2002. - 212 с.
17. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: навч. посіб. / Таїсія Миколаївна Лисянська. – [2-ге вид., випр. і доп.]. – К.: Каравела, 2012. – 264 с.
18. Максименко С. Д. Основи генетичної психології. – К.: НППC Перспектива, 1998.
19. Павелків Р.В. Дитяча психологія: Навч. посібник. / Р.В. Павелків – Київ-Рівне, 2006. – 525 с
20. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія. – К.: Академвидав, 2008.
21. Поліщук В.М. Вікова і педагогічна психологія – Суми: Університетська книга, 2010. – 352с.
22. Савчин М.В. Педагогічна психологія – Дрогобич: "Відродження", 1998.
23. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія. 2-е вид. – К., Академвидав, 2009.